

Code No. 5511

Roll No.

SET : A

**D. El. Ed. 1st Year Exam., January – 2022
(Admn. Year 2019 & 2020)**

Proficiency in Sanskrit Language

संस्कृत भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-111)

(Only for Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 6 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।
- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।

5511/(Set : A)

www.cclchapter.com

P. T. O.

- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।

निर्देशाः -

- (क) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः सन्ति।
- (ख) लेखः सुस्पष्टः सुवाच्यः च भवेत्।
- (ग) प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां देयानि।
- (घ) प्रश्नसंख्या अवश्यमेव लेखनीया।

भाग - 'क'

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु कयोरपि द्वयोः प्रश्नयोः व्याख्या कार्या - $2 \times 3 = 6$

- (क) भाषायाः परिभाषां लिखित्वा तस्याः विशेषताः अपि लिखत।
- (ख) संस्कृतभाषा विभिन्नभाषाणां जननी अस्ति। सोदाहरणं व्याख्या कार्या।
- (ग) भाषणकौशलस्य कोऽभिप्रायः ? छात्रेषु अस्य विकासं कर्तुम् उपायान् लिखत।

2. कयोरपि एकः प्रश्नः समाधेयः -

3

- (क) 'यण्' सन्धेः सूत्रं लिखित्वा तस्य सोदाहरणं वर्णनं कुरुत।
- (ख) कण्ठ्यवर्णानां वर्णनं कुरुत।

3. ऐतरेय ब्राह्मणस्य परिचयं लिखत । 3

अथवा

‘अभिज्ञानशाकुन्तलस्य’ संक्षिप्तपरिचयं लिखत ।

4. दैनिकपाठयोजनायाः महत्त्वं प्रतिपादयन् तस्याः विशेषताः लिखत । 3

अथवा

सूक्ष्मशिक्षणस्य महत्त्वं प्रतिपादयत ।

5. संहितासाहित्योपरि एकां टिप्पणीं लिखत । 5

अथवा

‘भारवेरर्थगौरवम्’ इत्यस्याः उक्तेः सार्थकतां लिखत ।

भाग – ‘ख’

6. वस्तुनिष्ठप्रश्नानाम् उत्तराणि देयानि – 15 × 1 = 15

(क) ‘भ्रातृ’ प्रातिपदिकं लैटिन भाषायाम् अस्ति –

(i) Brother

(ii) Bruder

(iii) Frere

(iv) Frater

(ख) 'वाचामेव प्रसादेन लोकयात्रा प्रवर्तते' सूक्तिरियं कुतः संकलिता ?

- (i) काव्यादर्शात्
- (ii) साहित्यदर्पणात्
- (iii) काव्यप्रकाशात्
- (iv) ऋग्वेदात्

(ग) संस्कृत-साहित्य दृष्ट्या उत्कृष्टकालः आसीत् -

- (i) गुप्तकालः
- (ii) मुगलकालः
- (iii) ब्रिटिशकालः
- (iv) कोऽपि न

(घ) प्राकृतभाषायाः भेदो **नास्ति** -

- (i) पैशाची
- (ii) शौरसेनी
- (iii) पंजाबी
- (iv) मागधी

(ङ) 'इत्-संज्ञा' विधायकं सूत्रमस्ति -

- (i) अदर्शनं लोपः
- (ii) आदिरन्त्येन सहेता
- (iii) हलन्त्यम्
- (iv) सुप्तिङन्तं पदम्

(च) पवर्गस्य उच्चारणस्थानमस्ति -

(i) मूर्धा

(ii) तालुः

(iii) ओष्ठः

(iv) दन्तौष्ठः

(छ) 'सौन्दर्यम्' इत्यस्य पदच्छेदः अस्ति -

(i) स् + औ + न् + अ + द् + र् + अ + म्

(ii) स् + औ + न् + द् + अ + र् + य् + अ + म्

(iii) स् + ओ + न् + द् + र् + य् + म्

(iv) स् + औ + न् + द् + य् + र् + म्

(ज) 'न् + ऐ + स् + र् + ग् + इ + क् + अ + : =

(i) नैसर्गिकः

(ii) निसर्गिकः

(iii) नैसर्गिकः

(iv) नैसर्गिकः

(झ) 'लिख्' धातोः लङ्लकारस्य मध्यपुरुषस्य बहुवचने रूपमस्ति -

- (i) अलिखत् (ii) अलिखः
(iii) अलिखत (iv) अलिखम्

(ञ) 'नदी' प्रातिपदिकस्य चतुर्थीविभक्तौ एकवचने रूपम् अस्ति -

- (i) नद्या (ii) नद्यः
(iii) नद्याम् (iv) नद्यै

(ट) 'दशकुमारचरितस्य' कविरस्ति -

- (i) पाणिनिः (ii) दण्डी
(iii) सुबन्धुः (iv) भवभूतिः

(ठ) 'मृच्छकटिकम्' अस्ति -

- (i) नाटकम् (ii) चम्पूकाव्यम्
(iii) महाकाव्यम् (iv) आख्यायिका

(ड) 'कथाशिक्षणस्य' प्रविधिः **नास्ति** -

- (i) चित्रप्रविधिः (ii) संवादप्रविधिः
(iii) संक्षिप्तीकरणम् (iv) कक्षाभिनयः

(ढ) ढद-शिक्षणे सडडललतु नलसुतल -

(i) डुरसुतलवनुल	(ii) डुरसुतुतुकरणडु
(iii) उदुदुशुडकथनडु	(iv) नुतुडुडुडुडुडुडुडु

(ण) वुडलखुडलकुशलु नुवलसुतल -

(i) उडदुशु:	(ii) डुधगडुडुतल
(iii) शुडलडडुडुडुडुडुडुडु	(iv) डुरशुनुतुतरडु
-

Code No. 5511

Roll No.

SET : B

**D. El. Ed. 1st Year Exam., January – 2022
(Admn. Year 2019 & 2020)**

Proficiency in Sanskrit Language

संस्कृत भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-111)

(Only for Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 6 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।
- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।

5511/(Set : B)

- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।

निर्देशाः -

- (क) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः सन्ति।
- (ख) लेखः सुस्पष्टः सुवाच्यः च भवेत्।
- (ग) प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां देयानि।
- (घ) प्रश्नसंख्या अवश्यमेव लेखनीया।

भाग - 'क'

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु कयोरपि द्वयोः प्रश्नयोः व्याख्या कार्या - $2 \times 3 = 6$

- (क) संस्कृत-साहित्यस्य विकासयात्रोपरि टिप्पणीं लिखत।
- (ख) संस्कृतभाषायाः अध्ययनस्य का आवश्यकता ? विवेचनं कुरुत।
- (ग) श्रवणकौशलस्याभिप्रायं स्पष्टयत।

2. 'सुप्तिङन्तं पदम्' इत्यस्य सूत्रस्य सोदाहरणं व्याख्या कार्या। 3

अथवा

मूर्धन्यवर्णानां वर्णनं कुरुत।

3. शतपथब्राह्मणस्य परिचयं लिखत । 3

अथवा

महाकवेः बाणभट्टस्य ग्रन्थानां संक्षिप्तरूपेण वर्णनं कुरुत ।

4. उच्चारणशिक्षणस्य विधिनां वर्णनं कुरुत । 3

अथवा

व्याख्याकौशलस्य घटकानां व्याख्या कार्या ।

5. 'मुखं व्याकरणं स्मृतम्' इत्यस्य कथनस्य संक्षिप्तरूपेण व्याख्या कार्या । 5

अथवा

'दण्डिनः पदलालित्यं' इत्युक्तिं विशदयत ।

भाग – 'ख'

6. वस्तुनिष्ठप्रश्नानाम् उत्तराणि देयानि – 15 × 1 = 15

(क) अक्षरविन्यासाय विधिः नास्ति -

(i) अनुकरण विधिः

(ii) पेस्टालॉजी विधिः

(iii) संश्लेषणात्मक विधिः

(iv) कथा विधिः

(ख) 'जिह्वा देवानाममृतस्य नाभिः' मंत्राशोऽयं कुतोऽस्ति -

- (i) यजुर्वेदात्
- (ii) सामवेदात्
- (iii) वाक्यपदीयात्
- (iv) ऋग्वेदात्

(ग) वेदान्तसाहित्ये अस्ति -

- (i) उपनिषद् साहित्यं
- (ii) वेदाः
- (iii) ब्राह्मणग्रन्थाः
- (iv) आरण्यकग्रन्थाः

(घ) 'मातृ' प्रातिपदिकं ग्रीकभाषायामस्ति -

- (i) Mother
- (ii) Mutter
- (iii) Meter
- (iv) Mater

(ङ) संहिता संज्ञा विधायकं सूत्रमस्ति -

- (i) हलोऽनन्तरा संयोगः
- (ii) इकोयणचि
- (iii) परः सन्निकर्ष संहिता
- (iv) आदिरन्त्येन सहेता

(च) कवर्गस्य उच्चारणस्थानमस्ति -

(i) कण्ठः

(ii) तालुः

(iii) कण्ठौष्ठः

(iv) दन्तौष्ठः

(छ) 'कृत्स्नम्' इत्यस्य पदच्छेदोऽस्ति -

(i) क् + र् + त् + स् + न् + म्

(ii) क् + र् + त् + स् + न् + अ + म्

(iii) क् + ऋ + त् + स् + न् + अ + म्

(iv) कोऽपि न

(ज) 'व् + ऐ + ज् + ज्ञ् + आ + न् + इ + क् + अ + : ' =

(i) वैग्यानिकः

(ii) विज्ञानिकः

(iii) वैज्ञानिकः

(iv) कोऽपि न

(झ) 'भू' धातोः लट्लकारे मध्यपुरुषस्य बहुवचने रूपम् -

- (i) भवथः (ii) भवथ
(iii) भवामः (iv) भवावः

(ञ) 'राम' प्रातिपदिकस्य तृतीया विभक्तौ बहुवचने रूपम् अस्ति -

- (i) रामभिः (ii) रामेभिः
(iii) रामैः (iv) रामेभ्यः

(ट) 'दशकुमारचरितस्य' प्रणेता/प्रणेत्री अस्ति -

- (i) पाणिनिः (ii) गार्गी
(iii) दण्डी (iv) सुबन्धु

(ठ) 'मृच्छकटिकम्' अस्ति -

- (i) नाटकम् (ii) चम्पूकाव्यम्
(iii) महाकाव्यम् (iv) आख्यायिका

(ड) कथाशिक्षणस्य प्रविधिः **नास्ति** -

- (i) चित्रप्रविधिः (ii) संवादप्रविधिः
(iii) संक्षिप्तीकरणप्रविधिः (iv) कक्षाभिनयप्रविधिः

Code No. 5511

Roll No.

SET : C

**D. El. Ed. 1st Year Exam., January – 2022
(Admn. Year 2019 & 2020)**

Proficiency in Sanskrit Language

संस्कृत भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-111)

(Only for Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 6 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।
- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।

5511/(Set : C)

- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।

निर्देशाः -

- (क) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः सन्ति।
- (ख) लेखः सुस्पष्टः सुवाच्यः च भवेत्।
- (ग) प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां देयानि।
- (घ) प्रश्नसंख्या अवश्यमेव लेखनीया।

भाग - 'क'

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु कयोरपि द्वयोः प्रश्नयोः व्याख्या कार्या - $2 \times 3 = 6$

- (क) पठनकौशलस्य कोऽभिप्रायः ? विवेचयत।
- (ख) संस्कृतभाषा विभिन्नभाषाणां जननी अस्ति। सोदाहरणं व्याख्या कार्या।
- (ग) भाषायाः परिभाषां लिखित्वा तस्याः विशेषताः अपि लिखत।

2. 'परः सन्निकर्षः संहिता' सूत्रस्य सोदाहरणं व्याख्या कार्या। 3

अथवा

तालव्यवर्णानां वर्णनं कुरुत।

3. प्रमुखोपनिषदां वर्णनं संक्षिप्तरूपेण कुरुत । 3

अथवा

‘अभिज्ञानशाकुन्तलस्य’ संक्षिप्तपरिचयं लिखत ।

4. उच्चारणशिक्षणस्य विधिनां वर्णनं कुरुत । 3

अथवा

दैनिकपाठयोजनायाः महत्त्वं प्रतिपादयन् तस्याः विशेषताः लिखत ।

5. वेदाङ्गसाहित्ये कथितं ‘मुखं व्याकरणं स्मृतम्’ इत्यस्य कथनस्य संक्षिप्तरूपेण व्याख्या कार्या । 5

अथवा

‘महाभारतस्य’ साहित्यिकमहत्त्वं प्रतिपादयत ।

भाग – ‘ख’

6. वस्तुनिष्ठप्रश्नानाम् उत्तराणि देयानि – 15 × 1 = 15

(क) वाक्य-विन्यासाय को विधिः समुचित ?

(i) सुलेखः

(ii) श्रुतलेखः

(iii) अनुलिपिः

(iv) सर्वे

(ख) इदमन्धतमः कृत्स्नं जायेत भुवनत्रयम्।

यदि शब्दाह्वयं ज्योतिरासंसारं न दीप्यते।।

सूक्तिरियं कुतः संगृहीता ?

(i) महाभाष्यात्

(ii) यजुर्वेदात्

(iii) काव्यादर्शात्

(iv) वाक्यपदीयात्

(ग) प्राकृतभाषायाः भेदो नास्ति -

(i) मागधी

(ii) पंजाबी

(iii) शौरसेनी

(iv) पैशाची

(घ) संस्कृतसाहित्यदृष्ट्या उत्कृष्टकालः आसीत् -

(i) ब्रिटिशकालः

(ii) गुप्तकालः

(iii) मुगलकालः

(iv) कोऽपि न

(ड) 'अनुनासिक संज्ञा' विधायकं सूत्रमस्ति -

(i) तुल्यास्य प्रयत्नं

(ii) उपदेशेऽजनुनासिक इत्

(iii) मुखनासिकावचनोऽनुनासिकः

(iv) अणुदित्सवर्णस्य चाप्रत्ययः

(च) लृकारस्योच्चारणस्थानमस्ति -

(i) मूर्धा

(ii) तालुः

(iii) दन्तः

(iv) ओष्ठः

(छ) 'न् + ऐ + स् + र् + ग् + इ + क् + अ + : ' =

(i) नेसर्गिकः

(ii) निसर्गिकः

(iii) नैसर्गिकः

(iv) नैसर्गिकः

(ज) 'वैज्ञानिकः' इत्यस्य पदच्छेदः अस्ति -

(i) व् + इ + ग् + य् + आ + न् + इ + क् + अ + :

(ii) व् + ऐ + ज् + य् + आ + न् + इ + क् + अ + :

(iii) व् + ऐ + ज् + ञ + आ + न् + इ + क् + अ + :

(iv) कोऽपि न

(झ) 'लिख्' धातोः लङ्लकारे मध्यपुरुषस्य एकवचने रूपं भविष्यति -

(i) अलिखत्

(ii) अलिखः

(iii) अलिखत

(iv) अलिखम्

(ञ) 'नदी' प्रातिपदिकस्य सप्तमीविभक्तौ एकवचने रूपम् -

(i) नद्याः

(ii) नद्याम्

(iii) नद्यै

(iv) नद्या

(ट) 'दण्डिनः' रचनास्ति -

(i) अभिज्ञानशाकुन्तलम्

(ii) मृच्छकटिकम्

(iii) दशकुमारचरितम्

(iv) साहित्यदर्पणम्

(ठ) 'उत्तररामचरितम्' अस्ति -

(i) महाकाव्यम्	(ii) खण्डकाव्यम्
(iii) नाटकम्	(iv) कथा

(ड) कथाशिक्षणस्य प्रविधिः **नास्ति** -

(i) संक्षिप्तीकरणप्रविधिः	(ii) कक्षाभिनयः प्रविधिः
(iii) चित्रप्रविधिः	(iv) संवादप्रविधिः

(ढ) पद्यशिक्षणे सम्मिलितः **नास्ति** -

(i) नीचैरुच्चारणम्	(ii) प्रस्तुतीकरणम्
(iii) प्रस्तावना	(iv) उद्देश्यकथनम्

(ण) व्याख्याकौशले **नैवास्ति** -

(i) बोधगम्यता	(ii) उपदेशः
(iii) प्रश्नोत्तरम्	(iv) श्यामपट्टलेखनम्

Code No. 5511

Roll No.

SET : D

**D. El. Ed. 1st Year Exam., January – 2022
(Admn. Year 2019 & 2020)**

Proficiency in Sanskrit Language

संस्कृत भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-111)

(Only for Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 6 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।
- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।

5511/(Set : D)

- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।

निर्देशाः -

- (क) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः सन्ति।
- (ख) लेखः सुस्पष्टः सुवाच्यः च भवेत्।
- (ग) प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां देयानि।
- (घ) प्रश्नसंख्या अवश्यमेव लेखनीया।

भाग - 'क'

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु कयोरपि द्वयोः प्रश्नयोः व्याख्या कार्या - $2 \times 3 = 6$

- (क) भाषायाः विविधरूपाणां तस्याः शिक्षणोद्देश्यानां च वर्णनं कुरुत।
- (ख) श्रवणकौशलस्याभिप्रायं स्पष्टयत।
- (ग) विभिन्नकालेषु संस्कृतशिक्षायाः कीदृशी स्थितिः आसीत् ? स्पष्टयत।

2. यण् सन्धेः सूत्रं लिखित्वा तस्य सोदाहरणं व्याख्या कार्या। 3

अथवा

दन्त्यवर्णानां वर्णनं कुरुत।

3. शतपथब्राह्मणस्य परिचयं लिखत । 3

अथवा

महाकवेः भवभूतेः नाटकानां परिचयं लिखत ।

4. सूक्ष्मशिक्षणस्य महत्त्वं प्रतिपादयत । 3

अथवा

व्याख्याकौशलस्य घटकानां व्याख्या कार्या ।

5. संहितासाहित्यस्योपरि एकां टिप्पणीं लिखत । 5

अथवा

‘माघे सन्ति त्रयो गुणाः’ इत्युक्तिं विशदयत ।

भाग – ‘ख’

6. वस्तुनिष्ठप्रश्नानाम् उत्तराणि देयानि – 15 × 1 = 15

(क) ‘वाचामेव प्रसादेन लोकयात्रा प्रवर्तते’ सूक्तिरियं कुतः संकलिता ?

- (i) काव्यप्रकाशात्
- (ii) यजुर्वेदात्
- (iii) काव्यादर्शात्
- (iv) साहित्यदर्पणात्

(ख) 'पितृ' प्रातिपदिकं आंग्लभाषायामस्ति -

(i) Fither

(ii) Father

(iii) Peter

(iv) किमपि न

(ग) वेदान्तसाहित्ये अस्ति -

(i) उपनिषद् साहित्यम्

(ii) संहितासाहित्यम्

(iii) आरण्यकग्रन्थाः

(iv) ब्राह्मणग्रन्थाः

(घ) पठनकौशले विधिः अस्ति -

(i) वर्णोच्चारणविधिः

(ii) वाक्यविधिः

(iii) अनुकरणविधिः

(iv) सर्वे

(ड) 'संहितासंज्ञा' विधायकं सूत्रमस्ति -

(i) आदिरन्त्येन सहेता

(ii) परःसन्निकर्षः : संहिता

(iii) हलन्त्यम्

(iv) हलोऽनन्तरा : संयोग

(च) रकारस्य उच्चारणस्थानमस्ति -

(i) दन्तः

(ii) कण्ठः

(iii) तालुः

(iv) मूर्धा

(छ) कात्स्न्यम्' पदस्य पदच्छेदः अस्ति -

(i) क् + अ + त् + स् + न् + र् + य् + अ + म्

(ii) क् + आ + त् + र् + स् + न् + य् + अ + म्

(iii) क् + र् + आ + त् + स् + न् + य् + अ + म्

(iv) क् + आ + र् + त् + स् + न् + य् + अ + म्

(ज) 'भू' धातोः लट्लकारे मध्यपुरुषे द्विवचने रूपम् -

(i) भवतः

(ii) भवथः

(iii) भवथ

(iv) भवावः

(झ) क् + ऋ + त् + स् + न् + अ + म् =

(i) कर्त्स्नम्

(ii) कर्त्स्नम्

(iii) कृत्स्नम्

(iv) किमपि न

(ञ) 'लता' प्रातिपदिकस्य चतुर्थी विभक्तौ एकवचने रूपं स्यात् -

(i) लतायाः

(ii) लतायै

(iii) लतया

(iv) लतायाम्

(ट) 'गीतगोविन्दम्' अस्ति -

(i) बाणभट्टस्य

(ii) जयदेवस्य

(iii) कालिदासस्य

(iv) भवभूतेः

(ठ) उपमालंकारस्य कविरस्ति -

(i) माघः	(ii) भवभूतिः
(iii) कालिदासः	(iv) बाणभट्टः

(ड) 'कति' इति प्रातिपदिकम् अस्ति -

(i) पुल्लिङ्गम्	(ii) स्त्रीलिङ्गम्
(iii) नपुंसकलिङ्गम्	(iv) अव्ययम्

(ढ) संस्कृतभाषायाम् उच्चारणदोषः अस्ति -

(i) वर्णलोपः	(ii) वर्णविपर्ययः
(iii) आगम	(iv) सर्वे

(ण) 'चतस्रः' इत्यस्मिन् लिङ्गमस्ति -

(i) पुल्लिङ्गम्	(ii) स्त्रीलिङ्गम्
(iii) नपुंसकलिङ्गम्	(iv) किमपि न